

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

פרשת עקב

אור

מה ד' שואל מעמך כי אם ליראה את ד' להיזהר במאה ברכות:

דברים פרק י (יב) ועתה ישראל מה יקוק אלהיך שאל מעמך כי אם ליראה את יקוק אלהיך ללכת בכל דרכיו ולא הבה אתו ולעבד את יקוק אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך: (יג) לשמר את מצות יקוק ואת חקתיו אשר אנכי מצוך היום לטוב לך:
דברי חז"ל לגבי משה יראה מילתא זוטרת:

והנה דרשו חז"ל במסכת ברכות דף לג ע"ב ובמסכת מגילה כה ע"א ואמר רבי חנינא הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, שנאמר [דברים י'] ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה. אטו יראת שמים מילתא זוטרתא היא? והאמר רבי חנינא משום רבי שמעון בן יוחי אין לו להקדוש ברוך הוא בבית גנזיו אלא אוצר של יראת שמים, שנאמר [ישעיהו ל"ג] יראת ה' היא אוצרו אין, לגבי משה מילתא זוטרתא היא. דאמר רבי חנינא משל, לאדם שמבקשים ממנו כלי גדול ויש לו דומה עליו ככלי קטן ואין לו דומה עליו ככלי גדול.

קושיית הראשונים כיצד לומדים ממשו על כלל ישראל:

והקשה בדרשות הר"ן הדרוש העשירי ועדיין צריך ביאור בזה, כי הנראה מפשט מאמרם הוא, [ש]מפני שהיה הדבר קטן אצל משה, היה מדמהו כן, עם היותו גדול אצל שאר האנשים, וזה מן התימה, כי אין מדרג המשכיל השלם, שידמה מה שהוא נקל אצלו, שיהיה נקל אצל כל האנשים, כי זה יהיה דומה למי שהיו לו אלף אלפים ככרי זהב, שיאמר למי שאין לו אפילו ככר אחד כסף, שאינו שואל ממנו כי אם ככר אחד זהב, כי לא מחכמה שאל על זה. וכן שיאמר מי שיש לו יכולת לשאת ג' ככרים, למי שאין לו יכולת לשאת אפילו חצי ככר, שאינו שואל מעמו כי אם לשאת ככר אחד, כן נראה שיהיה זה הענין בשוה כאן במאמר משה לישראל, זו היא השאלה הראשונה עכ"ל. וכן הקשה בספר העיקרים מאמר ג פרק לא עיי"ש מש"כ לתרץ.

תירוץ בעלי התוספות דעת זקנים שהציווי לטובת האדם:

וכתבו בדעת זקנים מבעלי התוספות דברים פרק י פסוק יב ועתה ישראל מה ה' אלהיך. אטו דבר קטן הוא זה וי"ל דאקרא דלבתריה קאי לשמור את מצות ה' וגוי' לטוב לך כלומר אינו שואל ממך דבר זה כי אם לטוב לך להנאתך ולהרבות לך שכר. ומיהו רבותינו הקשו כן, ותירצו דלגבי משה מילתא זוטרתא היא, ומכאן דרשו רבותינו דחייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום דכתיב מה אל תיקרי מה אלא מאה כלומר ק' ברכות ה' אלהיך שואל מעמך עכ"ל. **אולם** יש לשאול על תירוצם הרי כל ציווי התורה הוא לטובת האדם אך למרות הכל אין הדבר נעשה קל כיון שיש יצה"ר לאדם שמטעהו ומכשילו.

תירוץ הכלי יקר שזה נאמר לדור המדבר, והערה על תירוץ:

ותירוץ הכלי יקר דברים פרק י (יב) ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה. חז"ל אמרו (ברכות לג ב) וכי היראה מילתא זוטרתא היא אין לגבי משה זוטרתא היא, ומקשים כאן וכי בעבור זה אמר לכל ישראל מה ה' שואל מעמך. ויש מתרצים לגבי משה היינו כשהיו ישראל אצל משה שהיה מדריכם במדת היראה אז זוטרתא היא: ואני אומר שזהו כוונת הפסוק שאמר ועתה ישראל, מה הוא ועתה, אלא לפי שנאמר אחר כך וידעתם היום כי לא את בניכם אשר לא ידעו ולא ראו את מוסר ה' אלהיכם וגוי', וכל הסיפור עד ענייכם הרואות את כל מעשי ה' וגוי', כך ביאורו אילו בקשתי היראה מן בניכם אשר יקומו מאחריכם אשר לא ראו כל הנוראות אשר עשה ה' למען תהיה יראתו על פניהם אז ודאי הייתי שואל דבר גדול כי ודאי קשה להכניס את האדם בעול היראה כי רב הוא. אמנם ועתה רצה לומר הדור הזה אתם ראו (ירמיה ב לא) כי בעיניכם ראיתם כל הנוראות אשר עשה האלהים כדי שייראו מלפניו וכבר אתם מורגלים במדת היראה לפיכך ועתה באשר הוא שם שאלה קטנה ה' שואל מעמך. וזה שאמר לגבי משה זה דור המדבר שהיו בזמן משה להם ודאי מילתא זוטרתא היא היראה, ומן היראה יבוא למדרגת האהבה זה שאמר הכתוב ולא הבה אותו. ומסיים לטוב לך היינו קיבול שכר כפירוש רש"י והזכירו בסוף לומר שסוף השכר לבוא מעצמו ולא שתהיה תחילת כוונת עשייתך לשם קיבול פרס עכ"ל:

שאלות:

א {אלא שעדיין יש לשאול שלפי תירצו דברי חז"ל נאמרו רק לדור המדבר והוא דוחק? ב { עוד יש לשאול מה כוונת חז"ל במשל לכלי גדול וקטן מהו הכלי הגדול ומהו הכלי הקטן וכיצד משיבים בזה על שאלתם אטו יראה מילתא זוטרתא? ג { עוד יש לשאול שמצינו לחז"ל שדרשו דרשה אחרת מהפסוק **כמבואר במסכת מנחות דף מג ע"ב** תניא, היה רבי מאיר אומר חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, שנאמר [דברים י'] ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך. רב חייא בריה דרב אויא בשבתא וביומי טבי טרח וממלי להו באיספרמקי ומגדי?

חוסר הערכה לברכותיו של האדם:

כאשר נתבונן בנוהג שבעולם אין מייחסים חשיבות והערכה לברכותיו של האדם מפני שאינו מבין את המשמעות עד כמה מסוגלת הברכה של האדם להשפיע לטובה, ולזאת אין האדם נוהר בברכותיו ובקושי נותן את דעתו כיצד מברך ולמי מברך ועל מה מברך כך שהברכה נעשית כלאחר יד ומאבד את סגולתה, ולזאת נלמד מפרשתנו עד כמה ערכה וחשיבותה של כל ברכה וברכה וסגולתה הגדולה.

השגת היראה ע"י שמכוון בברכותיו:

ונלע"ד ליישב שאין סתירה בין מאמרי חז"ל ואדרבא כוונתם ללמדנו ולבאר את כוונתם כיצד הוי מילתא זוטרתא היראה כלפי כל אדם כמשה ע"י שיקפיד לברך בכל יום מאה ברכות בכוונה שזה מביא ליראת שמים כפי שהסביר האריז"ל שעיקר השגת רוח הקודש ע"י שיכוון האדם בברכותיו וממילא מתקדש מאכלו ועולה ומתקדש עדי השגת רוח הקודש, **כן הובא בספר כף החיים סימן קנח ס"ק עו וכן בס"י רב ס"ק א** שהביא את דברי רבינו האריז"ל **דעיקר השגת האדם אל רוח הקודש תלוי בכוונת האדם והזהירות בכל ברכות הנהנין** לפי שעל ידם מתבטל כח אותם הקלי' הנאחזים במאכלים

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

החומריים והנדבקים באדם האוכל אותם ועל ידי הברכות הנאמרות בכוונה הוא מסיר מהם ו' קלי' ומזכך החומר שלו ונעשה זך ומוכן לקבל קדושה והזהיר רבינו האריז"ל מאד לזה ע"ש. ובפרט שע"י אמירת מאה פעמים ביום ברכה כתיקונה בכוונה באים לידי יראת שמים **שכן כתב הרמב"ם הלכות ברכות פרק א הלכה ד** נמצאו כל הברכות כולן שלשה מינים ברכות הנייה וברכות מצות וברכות הודאה שהן דרך שבח והודיה ובקשה כדי לזכור את הבורא תמיד וליראה ממנו עכ"ל. אחר כמה שנים מצאתי שזכיתי לכוון לדברי הבא"ח **בספר בניהו בן יהוידע על מנחות דף מג ע"ב** וז"ל שם היה רבי מאיר אומר חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום שנאמר ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך. כתבו התוספות פירש בקונטרס אל תקרי מה אלא מאה ע"ש. והדבר פשוט הוא, כי תיבת מה יש לה מספר כולל שהוא אחד כמשפט כל מספר שיש לו אחד יתר עליו, ואם תוסיף על מה יהיה אותיות מאה, אמנם נ"ל בס"ד הענין הוא על דרך כל אל תקרי דאמרינן בעלמא, והוא כי על פשט הפסוק הקשו בגמרא [ברכות ל"ג ע"ב] וכי יראה מלתא זוטרתיה היא דקאמר עלה מה, ומתוך אין לגבי משה רבנו ע"ה מלתא זוטרתיה היא, אך מלבד זה י"ל כי הנזהר במאה ברכות בכל יום הרי זה בודאי יהיה בעל יראה בנקל, כי יתקדש ע"י המאה ברכות ומלבשתו יראה, על דרך שאמר ר' מאיר גבי תורה לשמה ומלבשתו ענוה ויראה [אבות פ"א], ואם כן לאיש זה היראה היא מלתא זוטרתיה, ולזה אמר אל תקרי מה למדרש דיראה מילתא זוטרתיה היא, אלא תקרי תחלה מאה דהיינו למדרש במאה ברכות שיהיה נזהר בהם בכל יום, ואז תקרי מה ביראה לומר שהיא מילתא זוטרתיה עכ"ל:

ביאור המשל של הגמרא:

ובזה מיושב דברי הגמרא שמילתא זוטרתיה היא, בהיות והוא דבר פעוט כלפי כל אחד שינהג כמשה לומר מאה ברכות בכל יום בכוונה. ובה מובן המשל שכלי גדול הוא יראת השם כדבר הגמרא והכלי הקטן הוא המאה ברכות בכוונה בכל יום, שאם אדם יש לו את הכלי הקטן ממילא יהיה לו גם הכלי הגדול בהיות וזו תוצאה שבאה מאליה וממילא אפשר לבקש ממנו גם כלי גדול כי יש לו, אולם מי שאינו נזהר במאה ברכות בכוונה הרי אין לו אפילו הכלי הקטן וקשה עליו גם בקשה קטנה, ונמצאו מאמרי חז"ל משלימים ומבארים זה את זה. ובה יובן מדוע חז"ל דרשו דרשה זו של מאה ברכות דוקא מפסוק זה הרי נכתב עוד כמה פעמים מה כגון מה טובו אוהליך יעקב, וכן מה העדות והחוקים? אולם להנ"ל מובן היטב לקשר את "מה" עם יראת השם שזה תוצאה של המדקדק במה שמרמז למאה ברכות בכוונה כנ"ל.

מעשה עם רבנו ירוחם ממיר על הכונה בברכה:

ומסופר על רבינו ירוחם ממיר שפעם נסע עם תלמידיו והגיעו בדרך לפונדק ושם ישבו לפוש מעט מהדרך והזמינו קפה לשתות והגיש להם המלצר את הקפה והתשלום היה עשר רובל התפללו התלמידים הרי קפה עולה לכל היותר חצי רובל וכיצד לקחו עשר רובל, אמר להם רבינו ירוחם אין ספק שהקפה עצמו שוה חצי רובל אבל כדי לקבל כוס קפה בדרך הדבר כרוך בבניית פונדק וריהוטו ולקשטו וליטוע גינות ופרחים ומלצר שיכין ויגיש על מגש את הקפה נמצא שכל הדברים האלה עולים כסף עד שמגיע לכל כוס קפה עשר רובל, כך האדם צריך לכוון ולחשוב בכל פעם שמברך על כל הפעולות שצריך שיעשה בכדי שיקבל את אותו מוצר שהוא אוכל וכאשר יתבונן בכל הדברים הנלוים וכמה מאות או אלפי בני אדם עבדו על אותו מוצר וכמה חסדי השי"ת עושה הקב"ה בכל חלק וחלק כך שכאשר מתבונן האדם בכל הני"ל הברכה שלו תהיה עם כוונה אחרת לגמרי.

טעם חיוב מאה ברכות:

ומבואר במדרש רבה עה"פ בשמואל ב' פכ"ג נאם דוד בן ישי ונאם הגבר הוקם על על בגימטריא מאה שבכל יום היו מתים מישראל אנשים בא דוד ותיקו להם מאה ברכות וכיון שתקנם נעצרה המגיפה. **וכן כתב בסדר רב עמרם גאון (הרפנס) ברכות השחר, וכ"כ בספר המנהיג הל' ברכות, וכן כתב בשו"ת מן השמים סימן מ** והשיבו הודעתך כי ברכותיהן של ישראל כקטורת הם לפני. ע' במד"ר פ"ח ז הוקם ע"ל כנגד מאה ברכות כו' כיון שתקנה נעצרה המגיפה וזהו כקטרת שמעצרת מגיפה. **וכ"כ הערוך ערך מאה, בתוס' עה"ת פ' עקב** כתב וז"ל עוד יש להוכיח מאה ברכות מדכתיב הנה כ"י כ"ן יברך גבר תהילים קכ"ח במנין כ"י כ"ן יברך גבר. **וכן הביא הטור או"ח סי' מ"ו בשם תשובת רב נטרונאי גאון** ומוסיף הסבר דלא היו יודעין ישראל מדוע מתים מאה אנשים בכל יום עד שחקר דוד והבין ברוח הקודש את הסיבה לזה. וביאר בלבוש שם פ"י שברוך קדשו הבין מפני שלא היו משבחין ומברכין כראוי להשי"ת על כל טובותיו שהשפיע להם.

רמזים לחיוב מאה ברכות:

וכתב בדעת זקנים מבעלי התוספות דברים פרק י פסוק יב ועתה ישראל מה ה' אלהיך. וכו' ומכאן דרשו רבותינו דחייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום דכתיב מה אל תיקרי מה אלא מאה כלומר ק' ברכות ה' אלהיך שואל מעמך. ויש לחזק הדבר מ"ה בחילוף א"ת ב"ש הוי י"ץ שעולה מאה, וכן בפסוק זה יש מאה אותיות חסר אחת וכאשר תוסיף אות אחת לעשות ממנה מאה תשלם החשבון למאה. וי"א כי דוד תקנם שבכל יום היו מתים מאה אנשים מישראל באו והגידו לדוד עמד ותקן מאה ברכות בכל יום, שני נאם הגבר הוקם על ע"ל בגימטריא מאה ומיד נעצרה המגיפה. עוד יש להוכיח מאה ברכות מדכתיב הנה כ"י כ"ן יברך גבר במנין כ"י כ"ן יברך גבר כי יברך חסר וא"י כתיב, ולכך תקנו לומר מודים וכו' לפי שעולה בגימטריא מוד"ם מאה לומר שכל האומר מודים כהוגן כאלו קיים מאה ברכות ר"ל שיכרע עד שיתפקקו כל חוליות שבשדרה או שיראה איסר כנגד לבו וכרע כחוטרא וזקיף כי חויא, ושיתכוין לומר משתחוים אנו לך, כדאיתא בירוש' א"ר בון מיומי לא איכוונית וכו' ומחזיקנא טיבותא לרישאי דכי מטינא למודים כרע מגרמיה: **וברבינו בחיי דברים פרק י פסוק יב** וידוע מה שדרשו רז"ל (מנחות מג ב) מן הכתוב הזה שחייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, שנאמר מה ה' אלהיך שואל מעמך, אל תקרי "מה" אלא "מאה", כלומר מאה ה' אלהיך שואל מעמך. ויש בפסוק זה צ"ט אותיות ועם אל"ף שתשים במלת "מה" ישלמו למאה אותיות, ותחזור המלה "מאה", כדי לרמוז בדרך אסמכתא שחייב אדם לברך בכל יום מאה ברכות. וכן יש אסמכתא לזה מפסוק: (תהלים קכח, ד) "הנה כי כן יבורך גבר ירא ה'", כי ירא ה' יש לו לברך מנין

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

"כי כן". עוד (שמואל - ב כג, א) "ונאם הגבר הוקם על", קיים "עלי" ברכות. ואמרו כי דוד ע"ה יסד מאה ברכות, ואח"כ שכחם וחזרו אנשי כנסת הגדולה ויסדום. **ובעל הטורים דברים פרק י פסוק (יב)** מה ה' אלהיך שאל מעמך. מה בא"ת ב"ש י"ץ, ששואל ממך ק' ברכות בכל יום (מנחות מג ב). וכן יש בפסוק ק' אותיות (שם תוד"ה שואל) וכן ממך עולה ק': **וע"ע בדברי בעל הטורים על התורה דברים לא טז יז** בפסוק ויאמר ה' אל משה הנך שכב עם אבתיך וקם העם הזה וזנה אחרי אלהי נכר הארץ וגוי וחרה אפי בו ביום ההוא ועזבתים והסתרתני פני מהם והיה לאכל ומצאאו רעות רבות וצרות וגוי דהנה יש תגין על הקו"ף לומר שימאסו בק' ברכות ובבנין של שלמה שהיה ההיכל ק' אמה יעו"ש.

החיוב לברך בכל יום מאה ברכות:

וכן פסק הרמב"ם הלכות תפילה פרק ז הלכה יד חייב אדם לברך מאה ברכות בין היום והלילה וכו'. **וכן פסק השו"ע או"ח סימן מו סעיף ג** חייב אדם לברך בכל יום מאה ברכות, לפחות. **וכתב בספר סדר היום לרבינו משה בן יהודה מכיר** זצ"ל בסדר תפילת ערבית שכתב שם וטוב לאדם לבין בברכותיו ולמנות אותם מתחלופי הלילה אחת לאחת למצוא חשבון למען דעת כמה ברכות הוא מברך שלא יפחות ממאה בכל יום וכל המוסיף מוסיפין לו וכו' ומה טוב חלקו ומה נעים גורלו אם יוכל למנות אותם כולם בכונה כי ודאי עשה רושם למעלה ומברכותיו יבורכו עליונים ותחתונים כי ענין **סוד מאה ברכות הוא ענין נשגב עד מאד ונורא כי לא על חנם אמרו ז"ל מה ה' אלהיך שואל מעמך אל תקרי מה אלא מאה וכיון שהשם יתברך אינו שואל מעמנו כי אם הדבר הזה בלבד דבר גדול הוא יעו"ש**.

מניין המאה ברכות בכל יום:

ולענין מניין הברכות מלבד מש"כ הרמב"ם הנ"ל כתבו הפוסקים זהו סדר המאה ברכות שיש לאדם בכל יום בלילה כשהולך לישן מברך המפיל ובשחר מברך על נט"י וברכת אשר יצר ועוד ט"ז ברכות של ברכות השחר וג' ברכות של התורה והיינו לדעת הרמ"א לקמן סי' מז סעיף ו שברכת התורה נחשב ג' ברכות דהא התם איכא פלוגתא בין מרן לרמ"א בענין ברכת והערב נא אם היא עוד ברכה נפרדת דלמון אפשר שברכות התורה הם רק ב' ברכות ולרמ"א ג' ברכות וע"י בהכי בב"י שם והרמ"א בהרה שם והנה דעת רבינו האר"י ז"ל הוי בזה כהרמ"א וכמ"ש בכף החיים סי' מז ס"ק יג וכן הוא נמי דעת הרב בן איש חי פרשת וישב אות יב יעו"ש וברכת ציצית ותפילין ושתיים לפי מנהג הרמ"א שמברכין שתיים על התפילין וברוך שאמר וישתת וברכות ק"ש שחרית וערבית שבערבית הם שנים לפניה ושנים לאחריה ובשחרית שתיים לפניה ואחד לאחריה וביחד שבע נ"ז ברכות של ג' תפלות ובשתי סעודות שסועד אתה ערבית ואתה שחרית יש ט"ז ברכות כי בכל סעודה יש ח' ברכות על נט"י והמוציא וד' ברכות שבבהמ"ז וכשהוא שותה כוס בבהמ"ז מברך לפניו ולאחריו הרי בס"ה ק"ח ברכות. ועיין במשנה ברורה סי' מז ס"ק יד שכתב כיצד לנהוג בימים שחסר ברכות.

מי שאינו נזהר במאה ברכות פוגם בכ"ב אותיות:

וכתב בשו"ת תורה לשמה סימן תסו שנשאל על אדם שחלם שנראות לו בחלום הכ"ב אותיות פגומות ומה פיטרונו? וז"ל תשובה הנה כתב מורנו זלה"ה בשער רוח"ק הנמצא אצלנו בכ"י וז"ל דע כי כ"ב אותיות האלפא ביתא הם תלויות במאה ברכות שהאדם מברך בכל יום וכאשר אין האדם מברך כלל איזו ברכה מהם תחסר ממנו אותה האות שאותה ברכה תלויה בה ואם בירך אותה אלא שטעה בה אז תהיה האות ההיא מצויה אמנם תהיה חסרה בעצמה ואם בירך אותה כתקנה אלא שלא נתכוון בה אז תהיה האות ההיא חשוכה ובלתי מאירה עכ"ל על כן פתרון החלום הנזכר יורה שהוא מחסר איזה ברכה מן המאה ברכות והורו לו מן השמים שיתעורר בזה להשלים מאה ברכות בכל יום ולברך אותם בכונה וכן יעשה ויזהר מעתה ומעכשיו ורפא לו. והיה זה שלום ואל שדי ה' צבאות יעזור לי. כ"ד הקטן יחזקאל כחלי נר"ו.

סגולת המדקדק במאה ברכות בכל יום:

וכתב בספר הרוקח הלכות ברכות סימן שכ וז"ל יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם יתברך שמו מפי קדושי אשר חשק בבני ישראל ושאל ממנו לברכו בק' ברכות כל היום כדאמר ר' במנחות ב' התכל' חייב אדם לברך ק' ברכות בכל יום. מה ה' אלהיך שואל מעמך א"ת מה אלא מאה להגן על צ"ח קללות הכתובים במשנה תורה וכשתדרוש גם כל חלי וכל מכה הרי ק' לכן נבנה בית המקדש גבוה ק' אמה כנגד מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה. לכן רמז בשיר המעלות אשרי כל ירא ה'. כל אותיות א"ב במזמור לבד מן ק' וכתב הנה כי כן יבורך גבר ירא ה' יברך כתיב כי כן בגימטריא ק' יברך על שם ק' ברכות יברך. **וכן כתב רבינו החיד"א בס' דבש לפי מערכת ב אות ה** שכתב שם דכיון שמשנה רבינו ע"ה ראה שישראל נתייראו מאד מהתוכחות כמו שאמרו חז"ל לכן תיקן להם ק' ברכות להינצל מזה וכאשר דוד הע"ה ראה שהיו מתים ק' בכל יום א"כ הוא ראה והתקין ק' ברכות שהם מצילים מק' תוכחות ומכאן תוכחת מוסר לכל אדם מישראל אשר ח"ו נראה כזורק ברכה ולא ידע מאי קאמר אם ברכה או ח"ו להפך דמלבד עונשו הגדול על שאינו מברך כדת מה לעשות עוד בה דאם מברך ומכוין בברכות ניצול מק' תוכחות ועוד יש להאריך בזה הרבה ואין כאן מקומו יעו"ש. **ומובא בספר הליכות שלמה פסקים** מהגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל שהיה מייפץ לאנשים בעת צרה ר"ל כששאלוהו במה להתחזק שיקבלו על עצמם זהירות בענין מאה ברכות בכל יום. וכך מורה ובא הגאון הגדול רבי חיים קניבסקי שליט"א.

זוכה לעוה"ב וניצול מגיהנום:

עוד כתב רבינו החיד"א בס' פתח עינים במסכת מנחות מג ע"ב את דברי הרב אורחות חיים שכתב שבאמירת ק' ברכות זוכה לעוה"ב וזה רמז לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום לכן גימטריה ק' אמור שיאמר מאה ברכות ובזה יותן לו ברית שלום לעוה"ב עכ"ד, והשתא אתי שפיר אם מברך ק' ברכות ניצול מהתוכחות ואין צורך לתוכחות לפוטרו מן גהינם כי בק' ברכות בא לעוה"ב וניצול מגהינם וממילא שניצול מהתוכחות יעו"ש.

בידידות ואהבה

מרדכי מלכא